

Česká republika

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Dětský domov se speciálními školami, Žatec, Volyňských Čechů
1015**

Volyňských Čechů 1015, 438 01 Žatec

Identifikátor školského zařízení: 600 023 583

Termín konání komplexní inspekce: 4. – 7. březen 2003

Čj.:	066 136/03-4020
Signatura:	kf3zw518

CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Dětský domov (dále jen DD) je koedukovaným školským zařízením pro výkon ústavní výchovy. Tři rodinné skupiny (dále jen RS) plní v plném rozsahu funkce dané příslušným právním předpisem, zbývající tři výchovné skupiny (dále jen VS) pracují v režimu internátního DD a bude u nich využito dvouletého přechodného období daného právním předpisem.

Škola je aktuálně členěna na šest tříd zvláštní školy (dále jen ZvŠ) a jednu třídu praktické školy (dále jen PrŠ). Cca z jedné poloviny kapacity je škola využívána docházejícími žáky, kteří nejsou umístěni v DD.

Právní forma: Příspěvková organizace

Odloučená pracoviště školy¹:

1. 438 01 Žatec, Lidická
2. 438 01 Žatec, Pražská 808
3. 438 01 Žatec, Šafaříkova 2536

Škola sdružuje:

1. Zvláštní škola s kapacitou 60 žáků
2. Praktická škola s kapacitou 40 žáků
3. Dětský domov s kapacitou 71 lůžko
4. Školní jídelna s kapacitou 110 jídel

Studijní/učební obory podle Klasifikace kmenových oborů vzdělání:

Praktická škola

78-62-C Jednoletá a dvouletá praktická škola

1. 78-62-C/001 Praktická škola jednoletá

délka studia 1 r.

(JKOV: 63-41-3/00)

2. 78-62-C/002 Praktická škola dvouletá

délka studia 2 r.

(JKOV: 63-42-3/00)

Adresa zřizovatele: Ústecký kraj, Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, PSČ 400 02

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v celém školském zařízení
- dodržování práv a povinností dětí umístěných v DD
- uplatňování práv a povinností ředitelky DD

¹ Objekt 438 01 Žatec, Lidická je předáván MÚ Žatec, nejsou uvedena odloučená pracoviště Žatec, Studentská 1139 a Žatec, Svatopluka Čecha 2773 (zvláštní škola a praktická škola)

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Oblast mimoškolní výchovné práce zabezpečuje kolektiv třinácti vychovatelek s úvazkovou povinností 27 hodin týdně, devět pomocných vychovatelek (osm plní především povinnosti noční služby, jedna pak zabezpečuje nezbytné doprovodné náležitosti denního charakteru), celý daný úsek řídí vedoucí vychovatelka. Kvalifikační struktura nekoresponduje v celkovém souhrnu s potřebami daného typu zařízení a složení kolektivu dětí (dětí plnící povinnou školní docházku v základní škole, zvláštní škole, praktické škole a i v návazné profesní přípravě).

Vedoucí vychovatelka má středoškolskou pedagogickou průpravu, dále věnuje pozornost svému odbornému růstu – absolvovala dvouletý kurz (organizovaný MŠMT) se speciálně pedagogickým zaměřením, má dlouholetou praxi v přímé výchovné činnosti i v oblasti řízení. Ve vychovatelském sboru pracuje jedna vychovatelka s bakalářským vzděláním (dále pokračuje ve studiu magisterského charakteru), sedm pracovníků absolvovalo střední pedagogickou školu s příslušným zaměřením (spolu s vedoucí vychovatelkou má tuto průpravu 57,1 %), jedna vychovatelka s jiným středoškolským vzděláním si doplnila pedagogickou kvalifikaci formou doplňkového pedagogického studia na vysoké škole, dvě vychovatelky (tj. 14,3 %) jsou absolventkami středních škol nepedagogického zaměření bez DPS. V celkovém pohledu splňuje obecně pedagogickou kvalifikaci 71,4 % pedagogických pracovníků úseku přímé výchovné práce. Dále studují dvě vychovatelky.

Nepříznivá situace je ve smyslu speciálně pedagogické erudice (prakticky ve všech výchovných či rodinných skupinách jsou zařazeny děti s mentálním postižením) – především psychopedického typu. Z celkového počtu vychovatelek pouze tři pracovníce (tj. 21,4 %) prošly potřebnou speciálně pedagogickou průpravou.

Vhodně je v systému výchovného působení využíváno i dalších odborných způsobilostí některých pracovníků – absolvování kurzu logopedické prevence, způsobilost pro praktická zaměstnání dětí, kulturně vzdělávací činnost, sociálně psychologický výcvik, zdravotnická specializace psychiatrického zaměření apod. Další vzdělávací aktivity jsou podporovány, diferencovaně jsou využívány nabídky jednotlivých institucí, přenos informací na jednání porad či metodických sdružení je dokladovatelný.

Sbor pedagogů úseku mimoškolní výchovné práce postrádá mužské zastoupení – je tak výrazně ovlivněna možnost prezentace rodinných situací, chybí vzor.

Úvazkové náležitosti vychovatelek jsou řešeny v rozsahu 27 hodin přímé výchovné práce týdně, v případě vedoucí vychovatelky pak 17 hodin týdně (soulad s příslušným předpisem). Systém zajištění je realizován formou střídavě zpracovaného rozpisu služeb – rozborem nezjištěna nevhodná míra kumulace doby služby či volna. Je využíváno i přímé pomoci nepedagogických pracovníků (např. sociální pracovníce) při zajišťování části denních potřeb služby, řešena je náročnější situace při předávání dětí noční službě – systém příslužeb. V celkovém počtu je pamatováno na možnosti řešení mimořádných situací (nemocnost, zástupy) a především pak možnosti poskytnutí všem vychovatelkám zákonnou míru dovolené (v zařízení zůstává ve dnech souvislejšího volna či v době hlavních prázdnin cca 25 – 30 dětí v potřebě personálního zajištění celodenní péče). Úvazek vedoucí vychovatelky je členěn v rámci všedních dnů v týdnu, je zabezpečován ranní režim, denně pak i odpolední část v průběhu přípravy dětí na vyučování a běžné skladby dalších činností. Je tak zabezpečen denní přímý kontakt s dětmi a děním v zařízení, zajištěna možnost operativního řešení potřebných záležitostí.

Vychovatelé zpracovávají „Individuální plán rozvoje osobnosti dítěte“. V pravidelných půlročních intervalech je prováděno hodnocení, které je zakládáno u vedoucí vychovatelky. Úroveň je velmi dobrá, materiály mají vypovídací schopnost. Metodická sdružení vychovatelů jsou nepovinná, ale funkční (především odborná a metodicko-instrukční náplň).

Výchovně-vzdělávací proces ve škole zajišťuje v letošním školním roce celkem 13 pedagogů, z toho jsou čtyři kvalifikovaní, devět učitelů, tj. 69,2 % nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Většina z nich má ale dlouholetou praxi ve speciální škole a zejména kladný vztah k mentálně postiženým žákům. Nekvalifikovanost některých vyučujících měla vliv na celkovou stavbu hodiny a projevovala se i v některých metodických postupech a dodržování psychohygieny v rámci výuky českého jazyka.

Povinnosti nočních služeb jsou v konceptu organizace práce zajištěny dobře (v bytech i budově, kde jsou soustředěny tři skupiny).

Psychologa ani etopeda zařízení nemá – plně využívá servisu příslušných institucí.

Sociálně právní agendu zabezpečují dvě pracovnice se středoškolským vzděláním nesociálního charakteru – kvalifikaci si doplňují jednak studiem vyšší odborné školy sociálně právní, jednak vysokoškolskou formou se zaměřením na sociální práci.

Kontrolou spisové dokumentace umístěných dětí bylo ověřeno správné uložení materiálu, odpovídající úroveň řazení korespondence, ve všech případech, kdy dítě navštěvuje zvláštní školu, jsou založeny náležitosti vydaného rozhodnutí. Při příchodu nového dítěte do DD připraví sociální pracovnice pro vychovatele evidenční kartu se záznamem zásadnějších osobních údajů, osobní spis dítěte není odnášen mimo kancelář sociálních pracovníků – je tak eliminována či omezena možnost nevhodné manipulace, důsledně je dbáno na ochranu údajů. Osobní spis dítěte je přehledně strukturován – obsahovou analýzou byl ověřen správný přístup při řešení pobytu dětí u osob odpovědných za výchovu dětí či jiných fyzických osob, je propracovaný systém vzájemné spolupráce s orgány sociálně právní ochrany dětí příslušných referátů sociálních věcí (stanovisko orgánu je respektováno). Kontakt sociálních pracovníků s přímým rodinným prostředím dětí není častý, je využíváno příležitostí při řešení některých zásadnějších záležitostí dětí.

Obecně lze konstatovat, že úroveň spolupráce daného úseku s dalšími zainteresovanými orgány či institucemi je věcný, frekvenčně vyhovující, přínosný.

Základní údaje o personálním zajištění:

Zaměstnanci	Celkový počet	Z toho žen
Ředitel	1	1
Zástupce ředitele	1	1
Vedoucí vychovatel	1	1
Učitelé	13	8
Vychovatelé	13	13
Pomocní vychovatelé	9	9
Psycholog, etoped	0	0
Sociální pracovnice	2	2
Ostatní zaměstnanci	13	12
Celkem	51	47

Sledovaná oblast vykazuje řadu pozitiv i negativ, v souhrnu je hodnocena průměrem.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

DD užívá pro účely přímé výchovně-vzdělávací práce a ubytování umístěných dětí několik objektů či pronajatých prostor. ZvŠ a PrŠ (dvouletá) disponuje velmi pěknou budovou, třídy jsou světlé, až na jednu menší učebnu i potřebně rozměrově situované. K dispozici je vhodné zázemí řešící šatnové nároky, v daném prostředí lze realizovat též návazné zájmové činnosti typu rukodělných prací. Je postupně prováděna obměna vnitřního vybavení, upřednostňovány jsou potřeby dětí (lavice, pracovní stoly), potřebná péče je věnována kabinetnímu uspořádání. Současná knihovna je prozatím instalována ve skříních (beletrie i odborná literatura).

Pro účely mimoškolní výchovné práce a ubytování dětí jsou vytvořeny podmínky v diferencované úrovni – tři VS jsou samostatně ubytovány mimo kmenové zařízení. Třetím rokem je užíván čtyřpokojevý byt ve druhém patře v Šafaříkově ulici, kde bydlí devět dětí v heterogenní skladbě (docházka do základní školy, víceletého gymnázia, zvláštní školy a rovněž frekventanti profesní přípravy výučního charakteru). V průběhu týdne v bytě žije sedm dětí, o víkendech se vrací i děti bydlící v domově mládeže příslušných učilišť.

Další skupina obývá rovněž čtyřpokojevý byt v přízemí ve Studentské ulici, jehož prostorová dispozice je velmi příznivá (osm dětí v průběhu týdne, devět o víkendech). V obou bytech se daří navozovat podmínky běžného rodinného bydlení, instalované kuchyňské linky s příslušenstvím jsou využívány k přípravě jídel (snídaně, večeře, víkendové celodenní stravování) zajišťovaným spoluprací dětí s vychovatelkou – tetou. Prostorné obývací pokoje jsou úměrně vybaveny, děti mají k dispozici i osobní počítač s výbavou herního i vzdělávacího charakteru. V ložnicové strukturaci jsou patrová lůžka, počet dětí není vyšší než tři.

Třetí samostatná skupina dvanácti starších dětí (devět v průběhu týdne) bydlí v ulici Volyňských Čechů. Podmínky zde jsou skromnější, nábytkové vybavení vyžaduje obměnu, z důvodu chystané vnitřní rekonstrukce nejsou v pořádku nátěry, není vymalováno. Děti mají k dispozici dobré kuchyňské i sociální zázemí, bydlí v celé budově samy (kromě kanceláře sociální pracovnice). Počítačová výbava je starší, možnosti jen herního obsahu.

Tři VS jsou ubytovány v budově DD v Pražské ulici. Uspořádání má podobu internátní péče, na ložnicích je umístěno pět i více dětí. Vybavení kluboven je vhodné, děti mají k dispozici potřebné doprovodné zázemí, pro účely školní výuky i zájmovou oblast mimoškolní výchovné práce je vybavena dílna, je využívána i keramická pec, hrnčířský kruh apod.

Pozitivní je vybavení zařízení v oblasti osobních počítačů – jak pro školní práci, tak i pro účely mimoškolní sféry (obměna je ovšem nutná), děti mají k dispozici základní audiovizuální vybavení, ve výbavě jednotlivých VS (RS) je dostatek materiálu k přímému zaměstnání dětí při činnostech v zařízení, méně pak k realizaci sportovních, turistických či rekreačních náplní (tato okolnost má negativní dopady).

Prezentovaný útěk je dlouhodobého charakteru, v počtu dětí 3. VS je jedno dítě zařazeno v pomocné škole, ve 4. VS pak je zařazeno dítě navštěvující víceleté gymnázium v místě. Děti v profesní přípravě mají vytvořeny potřebné podmínky – u denně docházejících je samozřejmě zapojení v dané skupině, ubytování na domovech mládeže se vrací do DD jako do rodiny (celkem 13 dětí, tj. 18,6 % ze stavu, je žáky návazných vzdělávacích institucí po splnění povinné školní docházky).

Úroveň materiální vybavenosti zařízení jako celku je pravidelně vedením sledována, v rámci rozpočtových možností je následně připravována řada úprav (vázaných i na projednání s dalšími organizacemi – odraz v koncepčních záměrech je evidentní). Kontrolou osobní výbavy dětí – oblečení, obutí, školní potřeby apod. nebyly zjištěny výraznější problémy. Větší

pozornost je potřeba soustředěněji věnovat estetické úpravnosti prostředí (např. zeleni) – pozitivní je využívání prací a výrobků dětí k vnitřní výzdobě i vnější prezentaci DD.

Škola (součást DD) se v červnu roku 2002 přestěhovala do budovy bývalé Střední zemědělské a technické školy v Žatci. Na tomto odloučeném pracovišti, v ulici Svatopluka Čecha 2773, jsou umístěny všechny třídy, tj. sedm tříd ZvŠ se všemi ročníky a jedna třída dvouleté PrŠ. Škola leží v klidné části města, pro výchovně-vzdělávací činnosti má potřebné prostory. Všechny učebny jsou prostorné, funkční a z estetického hlediska jsou velmi hezké, neboť výzdobu tvoří žákovské výtvarné a rukodělné práce, moderní tabelární pomůcky a nástěnky s aktuálně probíraným učivem. Třídy jsou vybaveny novým i starším výškově vyhovujícím žákovským nábytkem, dostatečným množstvím úložných prostorů pro pomůcky, koberci pro relaxační a výukové účely a potřebnou audiovizuální, ale i výpočetní technikou (v každé třídě jsou nainstalovány 2 - 3 počítače s programy zejména pro výuku českého jazyka, matematiky a prvouky). Prostorné chodby jsou v době přestávek využívány k odpočinkovým činnostem. Škola disponuje odbornými učebnami pro výuku pracovního vyučování – cvičná kuchyňka, univerzální dílna, keramická dílna (umístěna v DD Pražská). Pro pěstitelské práce využívá skleníky a pozemek v areálu školy. Pro výuku tělesné výchovy má k dispozici tělocvičnu a lehkootletické hřiště. Společná knihovna (učitelská a žákovská) je využívána pedagogy, ale i žáky. V rámci projektu INDOŠ byla ve škole vybudována počítačová učebna. Všechny počítače jsou zároveň napojeny na internet.

Škola je velmi dobře vybavena učebnicemi se schvalovací doložkou, pracovními sešity a dalšími, nadstandardními učebními texty. Pro zpestření výuky, opakování či individuální procvičování vyučující využívají nakopírovaných textů (škola má kopírovací přístroj). Velmi dobré je i vybavení v oblasti audiovizuální techniky. Škola vlastní v potřebné míře videa, televizory, CD přehrávače, magnetofony, zpětné projektory a další moderní techniku. Žáci prvního ročníku ZvŠ jsou vybaveni základními školními potřebami v plném rozsahu, v rámci pracovního vyučování využívají všichni žáci pracovní oblečení (ochranné zástěry).

Vedení školy, tj. ředitelka a její zástupkyně, pravidelně sledují a vyhodnocují účelnost a efektivnost využívání materiálních zdrojů. Nejběžnější formou zjišťování využívání všech dostupných pomůcek je hospitační činnost, dále pak neplánované návštěvy učeben a odborných pracoven. Správci kabinetů předkládají vedení školy výpůjční sešity, kde je uveden přehled o využívání materiálních zdrojů. Informace o využívání pomůcek jsou také pravidelnou součástí jednání pedagogických rad a metodického sdružení.

Materiálně-technické podmínky školy jsou vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům velmi dobré. V souhrnu jsou materiálně-technické podmínky hodnoceny v pásmu průměru.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNÝCH A DALŠÍCH ČINNOSTÍ VE ŠKOLSKÉM ZAŘÍZENÍ

Název zařízení je v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. V rozhodnutí však nejsou uvedena všechna odloučená pracoviště a jejich adresy.

Zařízení plní všechny své funkce i plné přímé zaopatření. Kapesné je navrhováno vychovateli, parafuje vedoucí vychovatelka, peníze předává vychovatelům hospodářka. Zásady pro jeho udělování jsou dodržovány (dvě třetiny apod.). Dítě má sešitek se záznamy příjmu a vydání, pohyb konta podepisuje.

V individuálních případech jsou hrazeny i náklady na dopravu k osobám odpovědným za výchovu. Podmínky pro účast dětí na náboženské výchově, obřadech a zvyklostech jsou vytvořeny, v současné době však žádné dítě v DD takový zájem nemá. Pomoc dětem, kterým končí pobyt v DD je zařízením poskytována. Dobrá je úroveň spolupráce s Fondem ohrožených dětí v místě, dále s Občanským sdružením při DD v Novém Strašecí – pomoc při nabídce pobytu v „Domu na půli cesty“ – poskytnutí ubytování a pomoc při hledání zaměstnání, dále i „Dům na půli cesty“ v Litoměřicích. Dětem končícím pobyt v DD je nabízena (a dobře vysvětlena) možnost pobytu na „dohodu“. Záležitost je vždy předem projednána v pedagogické radě.

Všechny důležité aspekty výchovně-vzdělávací činnosti jsou naplňovány. Zařízení má zpracován adaptační program. O příchodu nového dítěte se ví s několikadenním předstihem a tohoto času je využito mimo jiné i k přípravě příslušné VS (RS) na jeho přijetí. Dítě je seznámeno se zaměstnanci i s prostředím a je mu věnována zvýšená individuální péče. Využívá se i možnosti předávání autentických informací na vrstevnické úrovni. Dítě je ihned vybaveno také materiálně. Zařízení má zpracován minimální preventivní program pro DD i pro školu. V zařízení působí tři preventistky sociálně patologických jevů. Mezi dětmi se vyskytuje zejména kouření tabákových výrobků, v poslední době byl zjištěn i první případ kouření marihuany. Z dalších sociálně patologických jevů se ojediněle vyskytují případy sebepoškozování. Žádné závažnější případy v této oblasti zjištěny nebyly. Ve výchovně-vzdělávacím procesu je zejména u starších dětí běžně využíváno sociálního tréninku, výchovy realitou a pro realitu i modelových situací. Děti se učí vyřizovat si své záležitosti na úřadech a různých institucích a v RS se podílejí i na sestavování rodinného rozpočtu a vyřizování souvisejících úkonů (platby za energie, nákupy potravin aj.). Děti z obou RS se běžně účastní nákupů potravin a dalších potřeb pro domácnost. Přiměřená pozornost je věnována rozvoji vztahů k soukromému i společnému vlastnictví i k odpovědnosti za něj. Autoregulační prvky se v systému objevují v menší míře. Samospráva v internátní části DD není funkční, i když začátkem letošního školního roku vyšel od několika starších chlapců v tomto směru požadavek. Vedení DD nemělo námitek, činnost samosprávy se však záhy utlumila. Děti mohou ovlivňovat programovou týdenní skladbu. Jeden z chlapců DD pracuje v dětském senátu města. V obou RS probíhá tato činnost na jiné bázi (koheze „rodiny“, „sourozenecké“ vztahy). V DD byla v minulosti „schránka důvěry“, ale neosvědčila se. Děti dávají přednost přímému kontaktu s personálem.

Systém je otevřen vnějším vlivům, do školy (součást DD) docházejí i místní žáci (cca polovina žáků). Děti z DD mohou navštěvovat zájmové útvary mimo DD, této možnosti využívá cca polovina dětí. Zájmové kroužky jsou v DD (keramika, vaření) i mimo DD (stolní tenis, výtvarný, počítačový, taneční, kytarový, střelecký, anglického jazyka, šití a dramatický kroužek a aerobik). Prostor pro samostatné dětské aktivity je dostatečný. Interakce a komunikace mezi dětmi je na velmi dobré úrovni. Interakce a komunikace mezi dětmi a dospělými vychází převážně ze vzájemné důvěry. Mimořádně dobrá situace je v tomto směru v obou RS. Děti mají dostatečný prostor pro reflexi a seberefexi. Interiéry DD jsou vyzdobeny dětskými výtvarnými pracemi. Estetická úroveň interiérů je celkově velmi dobrá, v RS na Studentské ulici je vynikající. Osobní volno dětí je dostatečné, na samostatné vycházky se děti dostávají téměř denně. Rozhodnutí je v kompetenci příslušného vychovatele. Vnitřní řád je zpracován v souladu s novým právním předpisem, děti s ním byly seznámeny, mají jej k dispozici na jednotlivých VS (RS) a je pro ně – přiměřeně věku a stupni postižení - srozumitelný. Hodnocení dětí probíhá v rámci jednotlivých skupin, je slovní, děti mají možnost se k hodnocení vyjadřovat. Struktura denního režimu koresponduje s daným typem zařízení a se složením dětského kolektivu. Času k výchovně-vzdělávací činnosti je využíváno efektivně. Podíl represe v činnosti vychovatelů je přiměřený danému typu zařízení.

System kontroly naplňování výchovných plánů a procesů je vytvořen, analýza kontroly je prováděna. Plán kontrolní činnosti je zpracován pro celou strukturu zařízení. Zpracován je pro ředitelku DD, pro zástupkyni statutárního orgánu a pro vedoucí vychovatelku. Pracovníci jsou s výsledky kontrol seznamováni, v případě zjištěných nedostatků jsou bez prolongací přijímána opatření k jejich odstranění. Koncem školního roku je prováděna analýza výsledků kontrolní činnosti a je jí využíváno při následném plánování. Kritéria hodnocení pracovníků jsou zpracována a zaměstnanci je znají. System pravidelného hodnocení vytvořen není, hodnocení probíhá příležitostně při kontrolní činnosti, po jednání pedagogické rady apod.

Povinná dokumentace je vedena průkazným způsobem. Týdenní programy výchovně-vzdělávací činnosti jsou zpracovávány, je veden Deník výchovné skupiny (nepovinné). Úroveň je rozdílná – podrobnější plánování, ale i záznam režimových složek. Kontroluje vedoucí vychovatelka. Děti jsou zapojovány do přípravy programu týdne.

Dodržování práv a povinností dětí bylo mimo jiné ověřeno i rozhovory s nimi. Tato oblast je plně v souladu s příslušným právním předpisem. Kontakt dětí se svými rodinami je podporován, děti mohou mít u sebe své mobilní telefony. Starší děti mají u sebe i občanské průkazy a průkazy zdravotní pojišťovny. Samostatné vycházky ani návštěvy u rodin nejsou formou odměny, jsou chápány jako nárok dítěte. Jedinou podmínkou je písemný souhlas příslušného orgánu sociálně právní ochrany dětí. Korespondence dětí má všechny náležitosti. Zásilku si přebírá dítě, vychovatel je přítomen otevření jen v případech pochybností o kvalitě obsahu (dopis, balíček). Evidence pošty dětí je vedena.

Uplatňování práv a povinností ředitelky zařízení je bezproblémové až na zastupování dítěte v „běžných záležitostech“. Nikde není uveden výklad pojmu běžná záležitost, právní výklady získané ředitelkou se různí. Opakovaný pobyt v územně příslušném diagnostickém ústavu je požadován jen výjimečně, v průměru cca u dvou dětí za rok. Obvykle se dítě vrátí zpět do DD. Vyžádání diagnostického pobytu u dětí, které byly umístěny jako předškolní administrativní cestou, není nárokováno (např. před zahájením povinné školní docházky).

Základními organizačními jednotkami jsou VS a RS dle prostorových možností. U VS je využito ke změnám dvouletého přechodného období daného právním předpisem.

Opatření uplatňovaná ve výchově jsou plně v souladu s příslušným právním předpisem.

Výsledky zjišťované školským zařízením

Výsledky výchovně-vzdělávacího procesu jsou dle dostupných katamnestických zjištění velmi dobré. Všechny děti, které odešly z DD, dokončily přípravu na povolání a všechny pracují. Děti bez rodinného zázemí jsou umísťovány do „Domů na půl cesty“.

System hodnocení dosahovaných výsledků dětí koresponduje s daným typem zařízení. Hodnocení je pojímáno jako kontinuální proces v rámci jednotlivých VS (RS). Děti jsou hodnoceny slovně. Vychovatelé zpracovávají pololetně písemné hodnocení svých dětí, které je ukládáno do jejich osobních spisů.

Průběh a výsledky výchovných a dalších činností jsou celkově na velmi dobré úrovni.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v ZvŠ a PrŠ

Realizace vzdělávacích programů

V letošním školním roce je uplatňován ve všech ročnících ZvŠ v celém rozsahu Vzdělávací program zvláštní školy č.j. 22 980/97-22 a v obou ročnících PrŠ je realizován vzdělávací program Praktická škola s dvouletou přípravou, učební dokument 63-42-3.

Realizace vzdělávacích programů je v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol.

Výuka v ZvŠ i v PrŠ probíhá podle platných učebních dokumentů. Učební plány výše uvedených vzdělávacích programů jsou v souladu s rozvrhy vyučovacích hodin, zároveň učební osnovy jsou průběžně plněny.

Výuka je v souladu s učebními plány sledovaných vzdělávacích programů.

V rámci komplexní inspekce byla náhodným výběrem kontrolována veškerá vedená povinná dokumentace. Vedení školy bylo upozorněno na nedostatky ve vedení třídních výkazů a vydaného vysvědčení za první pololetí. V průběhu konání inspekce vedení školy neprodleně na zjištěné nedostatky reagovalo a chyby administrativního charakteru byly odstraněny. Třídní knihy jsou vedeny úplně a dokladují průběh vzdělávání a plnění učebních osnov.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrolní činnost zaměřená na plnění učebních plánů a osnov vychází z Plánu kontrolní činnosti ve školním roce 2002/2003. Vedení školy provádí pravidelně hospitační činnost, kontrolu vedení povinné dokumentace a žákovské dokumentace (sešity, žákovské knížky a informativní notýsky). Ředitelka i její zástupkyně vedou písemné hospitační záznamy, provádějí s hospitovanými učiteli rozbor sledovaných hodin, v případě zjištěných nedostatků přijímají opatření a vykonávají následnou kontrolu. Se závěry kontrolní činnosti jsou všichni pedagogové seznamováni na pedagogických radách a v metodickém orgánu. Výsledky kontrol vedení povinné dokumentace jsou pak vyvěšeny ve sborovně školy, kde je zároveň uveden konkrétní termín následné kontroly.

Systém kontroly naplňování učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v ZvŠ a v PrŠ s dvouletou přípravou

V rámci komplexní inspekce se uskutečnily hospitace ve všech třídách a ročnících zvláštní školy i ve třídě praktické školy, ve které se v letošním školním roce vzdělávají žáci obou ročníků. Hospitační činnost byla rovnoměrně rozložena mezi předměty naukového i výchovného charakteru.

Vstupní motivace a úvodní rozhovor, kdy byli žáci seznámeni s cílem hodiny a využitelností probíraného učiva v praktickém životě, byly nedílnou součástí téměř všech sledovaných hodin. Všichni vyučující tak dokázali navodit příjemnou pracovní atmosféru. Průběžná motivace ústní pochvalou za dobré výukové výsledky vedla žáky k trvalé aktivitě a k zájmu o činnosti. Kromě slovní pochvaly byli žáci motivováni za dobré výkony i hezkou známkou. Ve sledovaných hodinách nebyli žáci ústně zkoušeni. Téměř všichni vyučující využívají v závěru hodin časový prostor pro celkové shrnutí hodiny a konkrétní zhodnocení práce žáků. Jen v malé míře jsou žáci vedeni k vzájemnému hodnocení a pouze v jedné ze sledovaných hodin se uplatňovalo sebehodnocení (výtvarná výchova v 9. ročníku).

Plánování a bezprostřední příprava na výuku byla u všech vyučujících zodpovědná a svědomitá. Všichni učitelé využívají časově-tematických plánů, které vycházejí z platných

učebních osnov a zároveň respektují složení jednotlivých třídních kolektivů. Nedílnou součástí přípravy všech vyučujících byla kvalitní příprava tabule a potřebných pomůcek.

Ve sledovaných hodinách převažovaly činnosti frontálně vedené, ale uplatňovaly se i aktivity ve dvojicích či skupinkách. V rámci předmětů s výchovným zaměřením (pracovní a výtvarná výchova, příprava pokrmů a ruční práce v praktické škole) byli žáci vedeni k samostatnosti, trpělivosti a zodpovědnosti za vlastní práci, uplatňovali představitivost a mohli si vzájemně pomáhat. V předmětech s převahou naukového charakteru (matematika, dějepis) vyučující využívali praktických zkušeností žáků, základů regionálních znalostí prostředí, v němž žijí a v matematice žáci aplikovali početní operace do slovních úloh z praktického života. V rámci výuky českého jazyka – čtení učitelé využívají textů v čítankách a dalších, nakopírovaných textů s motivujícím obsahem a vzhledem ke čtenářské úrovni jednotlivých tříd a žáků i přiměřeně náročným textem.

Ve sledovaných hodinách vyučující respektovali psychický a zdravotní stav žáků, tempo výuky vycházelo z momentálních možností žáků. Učitelé vnímali unavitelnost žáků, ve výuce střídali formy činností. Výjimkou byla pouze hodina čtení ve třídě 2. stupně ZvŠ, kde se objevovaly metodické nedostatky především v oblasti členění hodiny (dlouhé a neefektivní čtení textu učitelkou) a malá pozornost byla věnována technice čtení i psaní (u některých žáků přetrvává tzv. „dvojí čtení“ a drápopitý úchop psacího náčiní).

Pedagogové kladou důraz na využívání zejména názorných a třídních pomůcek. Ve všech sledovaných hodinách se uplatňovala celá škála nejrůznějších pomůcek (nejvíce obrázky a nakopírované materiály, zpětný projektor a CD přehrávač).

Interakce a vzájemná komunikace žáků a učitelů je celkově na velmi dobré úrovni. Všichni vyučující vedou žáky k dodržování pravidel komunikace, soustavně rozvíjejí u žáků slovní zásobu a vedou je ke kultivovanému slovnímu projevu a to nejen v rámci řečové výchovy. Žákům je dána možnost uplatnit svůj názor a diskutovat nad konkrétními tématy. Ale už méně je dán žákům prostor pro prezentaci své práce.

Průběh vzdělávání a výchovy ve zvláštní a praktické škole je celkově velmi dobrý.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Všichni vyučující hodnotí průběžně výsledky vzdělávání a výchovy žáků. Ze zápisů v žákovských knížkách, informativních notýscích i z rozhovorů s pedagogy vyplývá, že žáci jsou klasifikováni známku. Ani v nejnižších ročnících není u žádného žáka využita možnost širšího slovního hodnocení. Rodiče neprojeví o tento způsob hodnocení zájem a preferují „klasické“ známkování.

Výsledky vzdělávání a výchovy jsou projednávány pravidelně na pedagogických radách (zápisy pedagogických rad), metodickém sdružení a jsou uváděny i ve výroční zprávě školy.

Pro hodnocení žáků škola nevyužívá jiných evaluačních nástrojů.

Průběh a výsledky vzdělávání v ZvŠ i PrŠ jsou na velmi dobré úrovni.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol je v souladu se zřizovací listinou. Problémem je v současné době název zařízení, který v současném právním prostředí označuje jiný typ školského zařízení. Spolupráce DD s praxí je na velmi dobré úrovni. Ředitelka DD pracuje dlouhodobě v radě Asociace náhradní výchovy. Spolupracovala na návrzích nových právních předpisů pro daný

typ zařízení. DD umožňuje odbornou praxi studentům škol se zaměřením na pedagogickou a sociální problematiku.

Zařízení se vhodným způsobem prezentuje na veřejnosti (články a fotografie v tisku, účast v různých soutěžích apod.).

Další aktivity významně ovlivňující činnost DD jsou na potřebné úrovni. Děti se účastní letních táborů, ozdravných pobytů aj. Zařízení se účastní turistických srazů pořádaných pro děti z DD, účastní se různých sportovních a kulturních soutěží a přehlídek. Spolupráce s dalšími zainteresovanými orgány (orgány sociálně právní ochrany dětí, policie, soudy aj.) je velmi dobrá. Návštěvy pracovníků orgánů sociálně právní ochrany dětí v zařízení probíhají, osobní kontakty s dětmi mají. DD již 2 x navštívila státní zástupkyně (výsledky jsou podle dokladů pozitivní). Odcházející děti dostávají fotodokumentaci ze svého pobytu v DD.

DD Žatec má nově založeno vlastní občanské sdružení, jeho činnost se teprve rozbíhá.

Základní údaje o zařízení a o kolektivu dětí

Kapacita zařízení	71
Evidenční stav	71
Počet výchovných nebo rodinných skupin (dále jen VS, RS)	3 RS, 3 VS
Počet dětí fyzicky přítomných na zařízení	65
Počet dětí na útěku	1
Počet dětí ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody	0
Počet dětí přechodně ubytovaných mimo zařízení	11
Počet dětí s nařízenou ústavní výchovou ústavní výchovou (ÚV)	64
Počet dětí s uloženou ochrannou výchovou (OV)	0
Počet dětí umístěných na předběžné opatření	7
Počet dětí umístěných na žádost osob odpovědných za výchovu	0
Počet dětí s ukončenou ÚV (OV) připravujících se na povolání	2
Počet dětí s dalším postižením (mentálním, smyslovým aj.)	43 ²
Počet dětí se závislostmi	26 ³
Počet dětí v péči neurologa	4
Počet svěřenců v psychiatrické péči	19

Rozdělení dětí do VS, RS

VS, RS	Počet dětí	MŠ	ZŠ	ZvŠ	Žáci SOU ⁴	Žáci SOŠ	Dívky	Sourozenci
1. (RS)	9	0	2	4	3	0	4	2x3
2. (RS)	9	0	2	6	1	0	6	1x2, 1x3, 1x4
3. (VS)	14	3	4	6	1	0	11	1x3, 3x2
4. (VS)	13	1	3	6	2	1	4	2x3, 2x2
5. (VS)	13	2	5	6	0	0	7	3x2, 1x5

² mentální retardace

³ tabakismus

⁴ včetně žáků odborných učilišť a učilišť

6. (RS)	12	0	0	7	5	0	7	2x2
Celkem	70	6	16	35	12	1	39	

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 3. 2. 2003 pod čj. 20 035/2002-21
2. Zřizovací listina vydaná Ústeckým krajem dne 2. 6. 2001 pod čj. 45/2001
3. Dodatek ke zřizovací listině č. 1 vydaný Ústeckým krajem dne 27. 3. 2002 pod čj. 13/29/2002
4. Dodatek ke zřizovací listině č. 2 vydaný Ústeckým krajem dne 7. 5. 2002 pod čj. 34/31/2002
5. Dodatek ke zřizovací listině č. 3 vydaný Ústeckým krajem dne 3. 7. 2002 pod čj. 71/34/2002
6. Dodatek ke zřizovací listině č. 4 vydaný Ústeckým krajem dne 20. 11. 2002 pod čj. 40/48/2002
7. Dodatek ke zřizovací listině č. 5 vydaný Ústeckým krajem dne 4. 12. 2002 pod čj. 159/49/2002
8. Organizační řád platný od 1. 1. 2003
9. Vnitřní řád platný od 1. 7. 2002
10. Roční plán činnosti na školní rok 2002/2003
11. Dlouhodobý plán školského zařízení ze září 2002
12. Konceptní záměry školského zařízení aktualizovaný v září 2002
13. Jednací řád pedagogické rady ze dne 30. září 2002
14. Měřítko pro hodnocení pedagogů a provozních zaměstnanců
15. Plán kontrolní činnosti ve školním roce 2002/2003
16. Plán kontrolní a hospitační činnosti vedoucí vychovatelky DD
17. Vnitřní pokyn k zamezení požívání alkoholu a jiných návykových látek aktualizovaný v září 2002
18. Plán výchovného poradce pro školní rok 2001/2002
19. Minimální preventivní program pro školní rok 2002/2003
20. Zápis z porad vedení
21. Výroční zpráva za školní rok 2001/2002
22. Osobní spisy dětí
23. Zápis z metodického sdružení
24. Zápis z provozních porad
25. „Záznamy o útěcích svěřenců“
26. Zápis z jednání pedagogické rady
27. Třídní knihy všech tříd ZvŠ a třídy praktické školy používané ve školním roce 2002/2003
28. Třídní výkazy všech tříd ve škole používané ve školním roce 2002/2003
29. Vysvědčení náhodně vytvořeného vzorku žáků školy za 1. pololetí školního roku 2002/2003

30. Žákovská dokumentace – školní sešity, žákovské knížky a informativní notýsky všech žáků hospitovaných hodin ve zvláštní škole
31. Katalogové listy náhodně vytvořeného vzorku žáků ve všech ročnících školy
32. Plán metodického sdružení ve zvláštní a praktické škole ve šk. roce 2002/2003
33. Školní řád – aktualizován v září 2002
34. Měřítko pro hodnocení pedagogů a provozních zaměstnanců – v platnosti od září 2002
35. Zápisy z provozních porad konaných ve školním roce 2002/2003
36. Plán školského zařízení pro školní rok 2002/2003
37. Plán pedagogických rad ve škole ve školním roce 2002/2003
38. Zápisy z pedagogických rad konaných ve škole ve školním roce 2001/2002 a 2002/2003
39. Plán výchovného poradce pro školní rok 2002/2003
40. Plán kontrolní činnosti ve školním roce 2002/2003
41. Zásady provozního řádu školských výchovných a ubytovacích zařízení - nedatováno

ZÁVĚR

Personální podmínky jsou na průměrné úrovni. Problémem je odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků, zejména učitelů. Všechny funkce v DD jsou personálně zajištěny.

Materiálně-technické podmínky se v některých oblastech velmi výrazně zlepšily. Jedná se především o školu a obě RS situované v bytech mimo DD. Celkově je úroveň průměrná.

Průběh a výsledky výchovných a dalších činností jsou na velmi dobré úrovni. Plně v souladu s novými požadavky příslušného právního předpisu jsou obě RS (včetně aplikovaného výchovně-vzdělávacího programu). U ostatních VS je využíváno přechodného období daného právním předpisem.

Škola plní své poslání. Na velmi dobré úrovni poskytuje vzdělání žákům v ZvŠ i v PrŠ. Respektuje učební plány a průběžně plní učební osnovy dle zvolených vzdělávacích programů. Má velmi dobré materiálně-technické zázemí. Výuku zajišťují převážně učitelé bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti, s dlouholetou praxí ve speciální škole. V současné době dva pedagogové studují na pedagogické fakultě požadovaný obor, vedení školy vytváří vhodné podmínky pro to, aby i ostatní měli možnost si postupně doplnit potřebné vzdělání. Z hospitační činnosti v rámci inspekce je zřejmé, že všichni vyučující mají hezký vztah a empatii k mentálně postiženým žákům, vytvářejí příznivé pracovní klima ve třídách, využívají různých forem a metod práce a ve výuce využívají názorné a další pomůcky. Vedou žáky k vzájemně dobrým vztahům a k dodržování pravidel komunikace. Zatím pouze ojediněle jsou žáci vedeni k prezentaci vlastní práce. Hodnocení vzdělávání a výchovy je založeno na klasifikaci známkou, kdy převažuje kvantitativní hodnocení (písemní úkoly, desetiminutovky apod.).

Vývoj zařízení od poslední inspekce je pozitivní zejména v souvislosti s přechodem na podmínky v novém právním prostředí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu:	PaedDr. Pavel Bártík	PaedDr. Pavel Bártík v. r.
Členové týmu:	PaedDr. Zdeněk Slomek	PaedDr. Zdeněk Slomek v. r.
	Mgr. Erika Bednárová	Mgr. Erika Bednárová v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Marie Visingerová
Marie Čapková
Eva Bechyňová

V Ústí nad Labem dne 2002-04-04

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2003-05-09

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu **Podpis**
Titul, jméno a příjmení

Mgr. Jaroslava Kohoutová

Mgr. Jaroslava Kohoutová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.

Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Nelze hodnotit	--
Nebylo hodnoceno	--

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-05-26	066 208/03-4020
Zřizovatel	2003-05-26	066 208/03-4020
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány.